

Od prostovoljstva ima vsak toliko, kolikor vanj vloži

Adelo Kelhar sem poznala zgolj iz pripovedovanja mariborskih kolegic. Ideja za intervju je pravzaprav že stara več kot leto dni, pa je vedno prišlo kaj vmes, da tega nisem izpeljala. Zdaj sem imela nekoliko več treme tudi zato, ker je Adela ena izmed nominirank za Slovenko leta, kar pomeni, da je njeno delo in znanje poznano in cenjeno širokemu krogu ljudi.

Pogovarjali sva se na njenem delovnem mestu, v Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše Maribor. Prijetna soba, v kateri se počutiš delovno in hkrati domače, je bila primeren prosto za to. Adela je sama povedala, da ji bolj leži govornjena beseda, kot pa pisanje.

Začeli sva s tem, kar je že vrsto let v središču Adelinega strokovnega zanimanja in dela, prostovoljstvo.

Ravno v teh dneh sem se pogovarjala z osnovnošolkami v knjižnici, kamor sem bila povabljena. Same so prišle na idejo, da bi prihajale v dom upokojencev in tam stanovalcem brale knjige.

Kako krasna ideja in da mladi sami pridejo na to! Ob tem rabijo pomoč in podporo, ki jim jo nudi knjižničarka in zaposleni v domu upokojencev. Ampak predvsem bodo same tiste, ki bodo tej dejavnosti nekaj dale, pa tudi veliko dobile.

Glejte, kako široke so možnosti za delovanje prostovoljcev in prepustiti moramo, da jih ljudje sami odkrijejo - tiste, v katerih vidijo priložnosti zase, za svojo rast, za razvijanje svojih talentov.

Torej ne velja samo to, da stari starši berejo vnukom pravlјice, ampak tudi obratno?

Seveda. Pomembno je, da se razvije med njimi odnos, v katerem prevladuje spoštovanje, odprtost in sprejemanje drugega. V takem odnosu so vsi enakovredni.

Pogosto vidimo pomen in smisel prostovoljnega dela v pomoči drugim ljudem in spregledamo, kaj prostovoljec dobi zase?

Res je. Ko sem prostovoljec, v sebi odkrivam svojo najboljšo stran, svoje najboljše lastnosti, razvijam svoje skrite talente. Jaz bi se rad izkazal, uveljavil, pokazal. Ko sem prostovoljec je moje vodilo, da z vsem najboljšim kar je v meni prihajam drugemu nasproti. Ko je meni lepo, fajn, je tudi drugemu dobro.

Marsikdo misli, da je boljši človek zato, ker je prostovoljec?

Vedno me zbode, ko si nekdo domišlja, da je zelo dober človek, ker pomaga drugemu. Tudi pri prostovoljstvu velja, da nekaj dajem zato, da tudi nekaj dobim.

Prostovoljstvo omogoča človeku, prostovoljcu, da potegne iz sebe najboljšo plat, da razvije svoje talente, da se izkaže. Seveda, to lahko stori le, če drugi njegovo "ponudbo" sprejme. Lahko se zgodi, da jo odkloni. Od prostovoljstva ima vsak toliko, kolikor vanj vloži.

Prostovoljstvo je torej dejavnost, za katero se mora človek sam odločiti?

Da, prostovoljci pridejo sami, to je njihova želja, potreba, odločitev. Če so posredi drugi motivi, želje, interesi institucije, potem je lahko takšno prostovoljstvo manj zanesljivo, negotovo.

Vi vrsto let delate s prostovoljci. Ali lahko malo bolj podrobno poveste kaj o tem?

S prostovoljstvom sem se na profesionalni ravni začela ukvarjati pred osemindvajsetimi leti. Takrat sem v okviru institucije, to je Vzgojne posvetovalnice Maribor, začela razmišljati skupaj z sodelavcem, da bi začeli razvijati prostovoljstvo. Na Vzgojni posvetovalnici v Ljubljani sem dobila nekaj začetnih napotkov, potem pa, s tem ko delaš, prihajaš do novih znanj, izkušenj in vse se spreminja.

Danes imamo tu v našem centru veliko prostovoljcev. Njihova vloga je predvsem, da se igrajo z otroci. To so večinoma mladi prostovoljci. Prihajajo navadno za eno uro ali več na teden v vrtec ali šolo.

Mi jim na tak način omogočamo, da izostrijo tisto, kar je v njih in se izkažejo.

Da pa to lahko naredijo, potrebujejo znanja o ljudeh in odnosih. To jim nudimo na sestankih in osebnih pogovorih.

Pomembno ja, da se zavedajo svoje vrednosti in vrednosti drugega, ker gre za enakovreden odnos. Danes vemo, da prostovoljci potrebujejo znanje in veščine zato, da bodo znali pristopiti k človeku. Prostovoljstvo je pot, je hoja skupaj s človekom, z drugim.

Zdi se mi tudi pomembno, da imajo prostovoljci možnost se pogovoriti o vsem, kar je neljubo, negotovo. V začetku nisem mislila tako, vendar so prostovoljci sami izražali negotovost in željo, da bi imeli možnost se z nekom pogovoriti o stiskah in dilemah.

Oni sami iščejo rešitve, saj mora vsako osebno situacijo reševati sam, ni nobenega konkretnega nasveta v smislu: to naredi, ono naredi, ...

Na sestankih enkrat na teden, imajo prostovoljci možnost, da pridobijo veliko znanja za osebni razvoj.

Vodili ste tudi delavnico za prostovoljce v Medgeneracijskem društvu Drava.

Imeli smo delavnice na temo: Kaj mi pomeni prostovoljstvo? Ali v resnici želim to početi? Na to vprašanje ni preprostega odgovora, vsak ga mora poiskati v sebi. Ko so ti odgovori jasni, lahko gradimo naprej. Na tej delavnici je bilo izrečenih toliko lepih besed udeležencev, toliko žara in ponosa je bilo prisotnega. Tako "ta pravi" so.

To je pomembno tudi za organizatorja prostovoljstva.

Seveda je med prostovoljstvom in osebno srečo tesna medsebojna povezava.

Prostovoljstvo je stvar, ki me vedno znova zanima. Zelo je povezano s srečo v medsebojnih odnosih. Vedno znova in znova odkrivam, kako so ljudje v svojem bistvu krasni, čeprav na prvi pogled morda ni tako videti.

Če mi uspe, da jim pomagam, da odkrijejo svoje bisere in diamante, ki jih imajo, je to nekaj najlepšega, kar imajo.

V decembru se zelo veliko govori o sreči. Kaj je sreča? Kdo se tudi v resnici počuti srečen v tem času?

Sreča je srečati se s človekom. Sreče ja, če sem povezan z ljudmi. Vse moram narediti, da pridem do ljudi, da se srečam z njimi.

Vendar pa vsak po svoje zaznava srečo. Če se izrazim malo hudomušno: ko poslušam športnike pogosto pravijo: če bi imeli malo več sreče, bi..., danes nismo imeli sreče, ... nismo imeli sreče, ker se je zgodilo to in to.

O sreči je veliko izrekov, lep slovenski pregovor pa pove bistvo: Vsak je svoje sreče kovač.

Človek se rodi srečen. Na svet prinese vse najboljše, je dobro in bogato opremljen in ni neznanka. Kako s tem ravnam, je odvisno od mene. Ali se naučim živeti in delati tako, da bo meni dobro. Vedno lahko izberem, da mi bo dobro, zares dobro.

Morda občutek sreče povezujemo z zunanjim praznovanjem, ki nam ga ponuja sodobni svet?

Vsa ta bleščavost, ko pričaramo veselje, ali jo res potrebujemo za to, da smo srečni?

Ali bom jaz svetlejši? Lahko si v tej svetlobi izberem temačnost, moje misli so temne, okoli mene vse svetlo. Izberem si srečo sam in srečen sem, ko sem povezan z drugim, ob sebi potrebujem drugega.

Prej sem se pogovarjala z gospo, ki je že vnaprej zaskrbljena nad dnevi, ki prihajajo. Dela načrte za praznovanje, predstavlja si, kako bi vse moralo potekati, ampak že vnaprej ve, da bo prišlo kaj vmes in se bo zgodilo nekaj povsem drugega. In zaradi tega je navadno tako jezna, da že na novo leto pospravi smrečico. Kljub dobrim načrtom in veliki želji po praznovanju, je vedno razočarana in jezna.

"Včasih smo se otroci tako veselili Miklavža, pa božiča, ker smo se vsi zbrali doma in je bilo tako lepo. Zdaj pa vedno pride kaj vmes in mi zaplete praznike in potem sem jezna."

Vidite, v spominu ima nekaj, sedanost pa je drugačna. Vsak človek ima svoj svet kakovosti. V njem so sličice, "zapisi" trenutkov, v katerih mi je bilo dobro, sem se imel lepo.

V svoj svet kakovosti shranjujemo za nas najboljše reči. V vsakdanjem realnem življenju neprestano primerjamo to kar imamo v svetu kakovosti in realno situacijo. Kadar se to pokriva, je dobro, ko se ne, pa izberemo vedenje, ko smo jezni, žalostni in še kaj več. Neprestano pa si želimo, da bi do tega prišli. To ni zgolj hrepenenje po starih časih in življenje v spominih.

Če je tako, je dobro! Dobri so tisti keksi, ki jih lahko obesimo na smrekico, za praznik mora biti na mizi taka potica, kot jo je spekla babica, ...

To je naš najgloblji in najbolj naš svet, svet kakovosti.

Časi so se vendarle spremenili. Tudi praznujemo drugače...

Če se človek odloči in praznovanje sedanjega časa vstavi v svoj svet kakovosti, je odlično. Vse te novosti sprejme. Kako je lepo, če je takšna okrasitev, bleščavost tudi vir veselja, radosti, svečanosti. Vendar mora to odločitev sprejeti sam. Če tega ne sprejme, si želi zgolj trenutkov in doživetij iz preteklosti in tako si življenje tudi zaplete.

Bi povedali še kaj o sebi?

Rojena sem v Mariboru. Z daj živim nekoliko ven iz mesta, na Zgornji Polskavi. V Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše delam 40 let in se ukvarjam s tem, kako živeti drug z drugim. Po osnovni izobrazbi sem so-

ciologinja, pridobila sem si še kar nekaj dodatnih znanj s tega področja in sicer certifikat iz teorije izbire, realitetne terapije in kakovostnega vodenja.

Kaj pa delate za dušo, za hobi?

Kaj mislite, kdo je naredil to, kar imam oblečeno? Rada pletem in kvačkam. Od vedno. Prvo jopico sem si spletla, ko sem bila v tretjem razredu osnovne šole, in ročno delo je zame velika stvar, saj tako lahko svoje ročne spretnosti oblikujem v lep izdelek, pa vrtnarim, hodim zelo veliko in tudi gospodinjim z veseljem.

Kakšne so vaše osebne izkušnje s starimi ljudmi?

Vedno sem se dobro razumela z ljudmi, ki so bili starejši od mene in jih spoštovala, ker so bili tako preudarni, modri, tako umirjeni, tako trdno na svojih tleh in se veselili svojega življenja. Imam same take izkušnje.

Moj oče je bil tudi v domu upokoencev. Mama pa je vedno rekla, kaj bo, če bom jaz morala v dom, ne vem, kako bo to. Vedno sem ji odgovorila: Ti si vedno tako korajžna, zdaj ti ni treba o tem razmišljati, ko pa bo potrebno, boš pa takrat videla, kaj boš storila.

Pogovor se seveda s tem ni končal. Zdelo pa se mi je, da so bile izrečene tiste prave besede, zaradi katerih sva se srečali. Hvala.

